

másra kegyed osztán ne vessen. Isten hozza ide kegydet jó egészségben.

Datum in Madatsian, 16 die Junii Anno Domini 1606.

Kegyelmednek mindenkor örömet szolgál

Lölkös László.

Közli: *Dr. Jászai Rezső.*

A „Történelmi könyvtár“ legutolsó (92.) füzetében *Király Pál* írja le „*Dácia történeté*“-t. A számos képpel díszített füzet a legérdekesebb olvasmányok egyike. Ott kezdi a mai Erdély viszontagságait, a hol ez a terület számottevő tényezőként illeszkedik be a világhistóriába: — Dácia meghódításánál, a rómaiak által. Mert a mai Erdély voltaképen csak akkor kezd szerepelni, a midőn a császársággá alakult római köztársaság, nem annyira hódításvágyból, mint inkább a birodalmi határok biztonsága érdekében, Dáciára is rátette a kezét, s leverte a harezias dákokat. A Decsal király tragédiája új korszak kezdete volt Dácia történetében; a római kultúra meghonosodott a mai Erdély zordon bérezei közt és *Király Pál* érdekes adatokkal bizonyítgatja, mennyire el is terjedt és meggyökerezett ez a nyugati műveltség Dáciában. A sok római lelet, a nagy városok romjai, a rómaiaktól művelt aranybányák, a katonai telepek és utak maradványai, stb., mind azt bizonyítják, hogy valamikor, másfélezer, sőt több esztendővel ezelőtt élénk társadalmi életet, virágzó kereskedelmet és ipart teremtettek a rómaiak Dáciában. Ezt az életet írja le és magyarázza igen sok képpel a tudós szerző, — oly színesen és annyi érdekes vonással, hogy nem is történelemnek, hanem szórakoztató, kellemes olvasmányrak véljük. A „Történelmi könyvtár“-t a *Franklin-Társulat* adja ki; egy-egy szám ára 80 fillér.

Az Olcsó könyvtár egyik legutóbbi füzetében (1308, 9. szám) *Deák Ferencz* élet- és jellemrajzát kapjuk *Pulszky Ferencz* tollából. Sokan és sokat írtak már Deákról, de olyan közvetlenül és szellemesen még senki sem, mint *Pulszky Ferencz*. Ez a kis könyv hemzseg az intimitásoktól, az ötletektől. Az egy Kónyi Manót kivéve, a ki mindig intimusa volt Deáknak, talán senki sem ösmerte őt jobban *Pulszky Ferencz*nél: s épen mivel oly nagyon ismerte, el is tudta lesni mindama jellemvonásokat, melyek a kiváló státüs-férfi egyéniségét alkották. S ha még hozzáteszszük, a mit mindenki tud, hogy a *Pulszky*énál ötletesebb, szípkázóbb szellemű írói talentum ritkán akad, bizonyára megértjük azt is, miért oly becses, érdekes és élvezetes ez az olvasmány. — A második füzet (1310—1313. szám) *Shakespaere* leghíresebb és legkedveltebb tragédiáját, a „*Romeo és Juliá*“-t adja *Szász Károly* jeles fordításában. Ez a fordítás, mely

már évtizedek óta egyik legvonzóbb műsordarabja a Nemzeti színháznak, nem szorúl külön méltatásra és dicséretre; de mégis kötelességünk hangsúlyozni, hogy a magyar fordítás nem hullatta el az eredetinek gyöngyeit és minden tekintetben méltó tolmácsolása a brit szellemóriás örökbecsű alkotásának. — Az „*Olesó Könyvtár*“-t a *Franklin-Társulat* adja ki, s egy-egy szám ára 20 fillér.

Széchenyi István gróf válogatott munkái. A „legnagyobb magyar“-nak történeti fontosságú könyvei legnagyobb részét már csak antikvárius boltban, drága pénzen kapható ritkaságok, műveinek összkiadására pedig hosszú-hosszú idő után csak most készül az Akadémia. Annál értékesebb a Lampel-Wodianer-féle „Remekírók Képes Könyvtár“-ának két új kötete, a mely Széchenyi munkáiból felöleli a legfontosabbakat s a kitünően összeválogatott és összefüggő egészet képező szemelvényeket alapos és kimerítő jegyzetekkel kíséri. Az I. kötet a Hitel-t és a Világot tartalmazza, a II. a Stádium-ot, Kelet népét, az Akadémiai beszédek-et, a híres Blick auf den anonymen Rückblick magyar fordítását, végre függelékben Széchenyi három legfontosabb országgyűlési beszédét: a magyar nyelv ügyében, a nem-nemesek közhivatalokra alkalmazása iránt, a nem-nemesek bírhatalmi joga iránt. Bevezetéssel a nagybecsű két kötetet Beóthy Zsolt látta el, s el lehet mondani, hogy irodalmunkban még senki oly kitünő és teljes képét nem festette Széchenyi egész pályájának, mint e helyütt a mi legkiválóbb irodalomtörténésünk. A két kötet Széchenyit illető sok képpel is van díszítve: Széchenyi arcképével élete különböző időszakaiból, szülőházának képével, emléktárgyaival, Széchenyi családjának arcképeivel, sat. Az egész gyűjtemény vevői a két díszkötéses könyvet tíz koronáért kapják, mások tizenketőtért, akár a kiadó ezégnél, *Lampel R.* (Wodianer F. és Fiai.) akár bármely könyvkereskedésben.

Kazinczy válogatott munkái. A széphalmi mester óriási munkásságából a legjobbat és legszebbet gyűjteni egy kötetbe — ezt a nehéz feladatot sikerrel oldja meg a „Remekírók Képes Könyvtára“ cz. vállalatban a kötet szerkesztője, Balassa József. Ő csak azt vette fel, a mi a mai közönséget is érdekelheti, s annyit, a mennyiből Kazinczy költői munkásságát meg lehet érteni. A költeményekből teljes gyűjteményt ad, csak a töredékeket mellőzve; prózai fordításai közül az irodalomtörténeti szempontból legfontosabb „Bácsmegyei Levelei“, azonkívül egy-két aesthetikai dolgozata s az „*Erdélyi Levelek*“ egy részlete jellemzi Kazinczyt, mint prózaíró-t. A bevezetés, melyet Balassa József írt, teljes képet nyújt a nagy nyelvújító sokoldalú és korszakalkotó működéséről és a jegyzetek is kiterjednek mindenre, a mi magyarázatra szorúl. A kötet sikerült képeit Telegdy László, Bacsa András, Gergely Imre, Udvary Géza, Juszókó Béla és Löschingner Hugó rajzolták. A díszes könyv

ára 6 korona. A gyűjtemény megrendelőinek 5 korona. Kapható a kiadónál *Lampel R.* (Wodianer F. és Fiai) es. és kir. udv. könyvkeres. Andrásy-út 21.) és minden könyvesboltban.

Renaissance a dalköltészetben ez. a. *Barabás* Ábel érdekes munkát írt és adott ki (Budapesten 1904, kis 8-adr. 133 l.) Zene-esztétikai munkáknak híjjával vagyunk; évek múlnak el, a nélkül, hogy ilyen irányú eredeti munka megjelenék. Örömmel kell fogadnunk azért ezt a munkát, mely a fenti ezímen most hagyta el a sajtó. A mű fejtegetéseiben érdekesen magyarázza a zeneművészet lényegét, a nagy zeneszerzőket s különösen a kiváló dalkötőket, kiterjeszkedvén az egész világ dalköltőire. Minket különösen két szempontból érdekelhet a könyv. Először a magyar dalról szóló fejtegetésért; másodsor, mert ez a mű foglalkozik először kritikailag Makray Lászlóval, a nemrég feltűnt kiváló dalköltővel, kit id. Ábrányi Kornél, Schubert és Schumann mellé helyezett egy tárezájában, s kit most külföldön is a legnagyobb dalköltők mellé helyeznek. E zeneszerző kritikai méltatása aktuálissá válik az által, hogy a Rózsavölgyi-czég összes dalainak ciklusonként való kiadását megkezdte s már huszonötöt ki is boesátott. A könyv gróf Apponyi Albertnek van ajánlva; a nemes gróf tudniillik a főúri világ egyik legkiválóbb zeneértője, ő volt az, ki a halott Liszt Ferenczet védelmébe vette, mikor a magyar országgyűlésen őt megtámadták. A mű az Atheneum irodalmi és nyomdai részv. társulat kiadásában jelent meg és kapható minden könyvkereskedésben. Ára 2 korona 60 fillér.

Költők Albuma. Az újabb magyar lírának ez az egyetlen anthológiája, mely először ezelőtt tizenöt évvel jelent meg, most már ötödik kiadásban kerül a közönség elé. A szerkesztő Radó Antal, ezúttal is gazdagította gyűjteményét és az utolsó kiadás óta feltűnt jelesebb költőink közül egy sínes, a ki a kötetben helyet ne talált volna. Az előttiünk lévő kiadásban először szereplő nevek közül kiemeljük Bárd Miklóst, Csizmadia Sándort, Erdős Renéet, Harsányi Kálmánt stb., a kiknek mindegyike legértékesebb műveik néhányával van képviselve. Az anthologia ezúttal is a szokott díszes köntösből jelent meg. Van egy kisebb alakú és egy nagyobb alakú kiadás, ez utóbbi színes keretekkel; amannak ára 6 korona, emezé 10 korona. Kapható a kiadónál *Lampel R.* (Wodianer F. és Fiai) czégnél, valamint minden hazai könyvárusnál.

ÚJ KÖNYVEK.

Aigner Lajos, Ferenczy Teréz emlékezete. Egy magyar költőné élete és emlékezete. Balassagyarmat, 1903. Balassagyarmati kny. szövetkezet. 8-r. 165, 2 l.